

Standardizirani kompetenčno usmerjeni pisni  
zrelostni izpit/zrelostni in diplomski izpit

6. maj 2019

Slovenščina

Komentar k nalogam

|                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Tema:                                                                                                    | Literatura – umetnost – kultura                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Naslov:                                                                                                  | Janez Menart: <i>Ljubi kruhek</i><br>France Merkač: <i>Delavska</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Besedilna vrsta:                                                                                         | Interpretacija besedila                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Obseg:                                                                                                   | 405 – 495                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Pojasnila k situacijskemu kontekstu:                                                                     | –                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Izpolnitev naloge glede vsebine:</b>                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Pisna dejanja, ki naj bodo izpolnjena s posebnim ozirom na besedilno vrsto:                              | obnova, opis, razlaga, utemeljitev                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Jedro sporočilo (jedrna sporočila)/pomembna posamezna sporočila priloženega besedila/priloženih besedil: | <p><u>Priloga 1:</u> Menart z opisom človekovih starostnih obdobj opisuje boj za »ljubi kruhek« – gre za vsakdanji trud za preživetje.</p> <p><u>Priloga 2:</u> France Merkač prikazuje življenje družine, kjer se starši vsak dan vozijo na delo v Celovec ali Beljak, stari starši pa doma pazijo na vnuke.</p> <p>V pesmi gre tudi za asimilacijo Slovencev s podeželja, saj govorijo na delovnem mestu le nemško, tako se tudi doma vedno bolj uveljavlja nemščina (beseda postane wort).</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Možnosti za delovno nalogo 1:<br><b>Določite temo ...</b>                                                | <p><u>Priloga 1 in 2</u> opisujeta boj za preživetje; kruh je simbol za blagostanje, službo, dohodek.</p> <p><u>Priloga 2</u> prikazuje tudi življenje vozačev/dnevnik migrantov, ki se morajo v službo voziti v oddaljena mesta.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Možnosti za delovno nalogo 2:<br><b>Analizirajte ...</b>                                                 | <p><u>Priloga 1:</u> intimistična pesem, lirski subjekt je prvoosebni, ima tradicionalen ritem, rimo, 4. vrstica se kot refren ob koncu vsake kitice ponovi.</p> <p>Precej metafor: zlatiti pleničke, drsati šolske klopi, molče požreti kaj ...</p> <p>Vsako kitico, razen zadnje, začne z veznikom »Ko ...«.</p> <p><u>Priloga 2:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>■ pesem je napisana v prostem verzu, nima kitic;</li> <li>■ vse je napisano z malo začetnico, tudi naslov;</li> <li>■ narečne besede: »ta mihnega« – podjunsko: otrok; »ta mihna« – majhna deklica; »dedej« – stari oče/dedek;</li> <li>■ tujke: wort = beseda (v nemščini – simbol za izginjanje slovenske besede);<br/>abort = tukaj v pomenu: odplaka, stranišče;</li> <li>■ ritem: oponašanje vlaka, ko odpelje s postaje – onomatopoijsko/glasovno slikanje;</li> </ul> |

|                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                             |
|------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>■ stalne besedne zveze: s trebuhom za kruhom – se ponavlja;</li> <li>■ ponavljanje, refren: s trebuhom za kruhom na vlak v celovec beljak.</li> </ul> <p>Vsebino in sporočilo pesmi glej zgoraj!</p> |
| Možnosti za delovno nalogo 3:<br>Primerjalno interpretirajte ... | Primerjalna interpretacija pesmi.                                                                                                                                                                                                           |

|                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Tema:</b>                                                                                             | Literatura – umetnost – kultura                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Naslov:</b>                                                                                           | Kruh in knjiga                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Besedilna vrsta:</b>                                                                                  | Komentar                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Obseg:</b>                                                                                            | 315–385                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Pojasnila k situacijskemu kontekstu:</b>                                                              | Situacija: komentar za kulturno prilogo dnevnika <i>Delo</i><br>Vloga: avtor/avtorica prispevka<br>Naslovnik: bralci in bralke komentarja                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Izpolnitev naloge glede vsebine:</b>                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Pisna dejanja, ki naj bodo izpolnjena s posebnim ozirom na besedilno vrsto:                              | ocena, opis, razlaga, utemeljitev                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Jedro sporočilo (jedrna sporočila)/pomembna posamezna sporočila priloženega besedila/priloženih besedil: | Kruh – v prenesenem pomenu hrana – je pomemben za vzdrževanje telesnih funkcij, za telesno rast;<br>knjiga – v prenesenem pomenu znanje, razmišljanje – je pomembna za izobrazbo, duhovno rast.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Možnosti za delovno nalogo 1:<br><b>Nakažite ...</b>                                                     | Osnovna naloga kruha je, da nam poteši lakoto; kruh je hrana, ki vzdržuje naše telesno življenje.<br>Osnovna funkcija knjige je hranjenje našega duha in naše duše – je duhovna hrana, ki služi izobraževanju, duhovnemu in duševnemu napredovanju.                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Možnosti za delovno nalogo 2:<br><b>Analizirajte ...</b>                                                 | Kruh in knjiga v prenesenem pomenu pomenita hrano za telo in duha. Za knjigo pa se zanima še nekdo, ki je sit, pri komer so zadoščene osnovne fiziološke potrebe (piramida potreb po Maslowu).<br>Kruh v dobesednem pomenu pri večini v naših krajih nima več tolikšnega pomena, ker živimo v preobilju, kjer je kruha – hrane – dovolj; pač pa igra kruh še vedno določeno vlogo pri šegah in navadah – a tudi te se pozabljajo.<br>Pomen knjige prav tako nazaduje, saj so vedno bolj pomembni digitalni mediji. |
| Možnosti za delovno nalogo 3:<br><b>Ocenite ...</b>                                                      | <i>Lastno mnenje kandidata/kandidatke.</i><br>Možnost:<br>Deloma knjiga že varuje pred nevednostjo, saj znanstveniki svoje raziskave še vedno objavljajo v revijah in knjigah, večina znanja pa je dostopna tudi na spletu.                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

|                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Tema:</b>                                                                                              | EU in mladi                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Naslov:</b>                                                                                            | Mladi in Evropska unija                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Besedilna vrsta:</b>                                                                                   | Razprava                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Obseg:</b>                                                                                             | 450–550                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Pojasnila k situacijskemu kontekstu:</b>                                                               | –                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Izpolnitev naloge glede vsebine:</b>                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Pisna dejanja, ki naj bodo izpolnjena s posebnim ozirom na besedilno vrsto:                               | obnova, ocena, utemeljitev                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Jedrno sporočilo (jedrna sporočila)/pomembna posamezna sporočila priloženega besedila/priloženih besedil: | V prvem besedilu so osnovne informacije o Evropski uniji, o gospodarskem sodelovanju, miru in delovanju evropskih ustanov. Navedeni so vzroki za ustanovitev Evropske unije in cilji za skupno delovanje. V anketi so spraševali mlade, ki so se udeležili razprav evropskih mladinskih parlamentov. Mladi iz raznih evropskih držav podajajo svoje mnenje o EU.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Možnosti za delovno nalogo 1:<br><b>Povzemite ...</b>                                                     | <p>Evropska unija je povezava na gospodarskem in političnem področju. Iz gospodarskega sodelovanja po drugi svetovni vojni se je začelo sodelovanje tudi na politični ravni. Mir, stabilnost in blaginja prevladujejo, zbliževanje je doseglo vrh z uvedbo skupne valute. V Uniji vlada načelo prava, vse države članice upoštevajo zakone in smernice ter cilje, med katere sodijo uveljavljanje človekovih pravic, človeško dostojanstvo, svoboda, demokracija, enakost (zapisano v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah). Prosti pretok blaga, storitev in kapitala ter prosto gibanje ljudi sodijo med temelje EU.</p> <p>Mnenja mladih segajo od prednosti, ki jih prinaša EU (dostopnost do potovanja, dela v tujini, izobrazbe), do povezovanja manjših držav, prednosti vidijo v skupnosti, mladi si posebej želijo študirati v državah EU, brexit pa mladi označujejo kot slabo potezo in se počutijo žalostne ob tem. EU vidijo kot zagotavljanje prihodnosti. Omenijo tudi to, da se počutijo kot državljani svoje rodne domovine in kot Evropejci.</p> |
| Možnosti za delovno nalogo 2:<br><b>Ocenite ...</b>                                                       | <p><i>Po lastni izbiri kandidata/kandidatke.</i></p> <p>Mogoče točke:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>■ gospodarsko sodelovanje: močnejše pozicioniranje do drugih velesil, močnejši s skupno valuto</li> <li>■ politično sodelovanje: zakoni in predpisi, ki veljajo za vse države članice, politično sodelovanje krepi posamezne države</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

|                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>■ načela EU: uveljavljanje človekovih pravic, človeško dostojanstvo, svoboda, demokracija, enakost so temeljne vrednote in pravice</li> <li>■ prosti pretok blaga, storitev in kapitala: več možnosti za ljudi, podjetnike, znanstvenike</li> <li>■ prosto gibanje ljudi: potovanje, študij mladih v drugih državah članicah EU</li> <li>■ širitev Evropske unije</li> <li>■ brexit: negativne posledice tako za Veliko Britanijo kot za EU</li> </ul>                                                                                                                                                                             |
| Možnosti za delovno nalogo 3:<br><b>Razpravljajte ...</b> | <p><i>Po lastni izbiri kandidata/kandidatke.</i></p> <p>Mogoče točke:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>■ želja po študiju v državi članici Evropske unije</li> <li>■ prosti pretok delovne sile</li> <li>■ gospodarska rast</li> <li>■ moč Evropske unije do drugih velikih držav (ZDA, Kitajska, Kanada)</li> <li>■ posledice brexita so zelo negativne tako za EU kot tudi za VB</li> <li>■ brez mejnih kontrol, posledice glede na begunce</li> <li>■ upoštevanje človekovih pravic</li> <li>■ potovanje, spoznavanje novih dežel, mest</li> <li>■ evropski zakoni veljajo za vsako državo članico EU</li> <li>■ mladini bolj približati pomen EU</li> </ul> |

|                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Tema:</b>                                                                                               | EU in mladi                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Naslov:</b>                                                                                             | Izkušnje mlade Evropejke                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Besedilna vrsta:</b>                                                                                    | Povzetek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Obseg:</b>                                                                                              | 270–330                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>Pojasnila k situacijskemu kontekstu:</b>                                                                | Situacija: prispevek za delavnico o možnostih pripravniškega dela oz. dela na splošno v Evropski uniji<br>Vloga: avtor/avtorica prispevka<br>Naslovnik: bralci in bralke poročila                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Izpolnitev naloge glede vsebine:</b>                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Pisna dejanja, ki naj bodo izpolnjena s posebnim ozirom na besedilno vrsto:                                | obnova, opis                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Jedrno sporočilo (jedrna sporočila)/pomembna posamezna sporočila priloženega besedila/ priloženih besedil: | Predstavljena je pot mlade Tržačanke Lare Devetak, ki je po končanem šolanju in študiju in po magistrski nalogi o Evropski uniji kandidirala za mesto pripravnice v Evropskem parlamentu. Opisuje svoje delo in življenje v belgijski prestolnici.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Možnosti za delovno nalogo 1:<br><b>Povzemite ...</b>                                                      | V besedilu je predstavljena mlada Tržačanka, ki se je po šolanju v Trstu in študiju v Ljubljani odločila za delo v evropski prestolnici, v Bruslju. Dobila je delo praktikantke v pisarni slovenskega poslanca, kjer lahko v živo doživlja vsakdanje delo v parlamentu. Ob študiju je nabrala že veliko izkušenj glede evropskih ustanov in čezmejnega sodelovanja. To lahko pogloblja s posrednim delom v parlamentu v Bruslju.<br><br>Poleg opisa izobrazbe in dela v Evropskem parlamentu Lara Devetak opisuje življenje v Bruslju, ki je zaznamovano z velikim številom tujega prebivalstva in posledicami tega. Ceste so polne policistov in vojakov. Mlada pripravnica kljub temu priporoča mladim, da se šolajo ali delajo v tujini. Bruselj je zaradi evropskih ustanov in številnih možnosti primerno mesto, prav tako je zanimivo zaradi lege in bližine do drugih večjih evropskih mest in držav. |
| Možnosti za delovno nalogo 2:<br><b>Predstavite ...</b>                                                    | Lara Devetak prihaja iz Trsta. Opravlja pripravništvo v pisarni slovenskega poslanca v Evropskem parlamentu Igorja Šoltesa. Zaključila je licej Franceta Prešerna v Trstu in tam tudi študirala ekonomijo na univerzi. Odšla je na desetmesečni študij na Dansko, nato pa opravila podiplomski študij v Ljubljani: mednarodni magistrski program IMB (International Master Programme in Business Administration), smer finance. Hkrati je opravila tečaje na Area Science Park v Trstu, kjer je spoznala evropske vsebine. Njeno magistrsko delo obravnava evropsko inovativno politiko in čezmejne programe sodelovanja med Italijo in Slovenijo.                                                                                                                                                                                                                                                           |

|                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|---------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                     | <p>Na šestmesečnem pripravništvu na sedežu dežele Furlanije Julijske krajine v Bruslju, za kar je prejela stipendijo, si je nabirala izkušnje. Ta urad je bil nasproti slovenskega veleposlaništva, tam je tudi navezala nadaljnje stike. Med bivanjem v Bruslju se je učila francoščine. Dobila je mesto pripravnice v pisarni slovenskega poslanca Zelenih Igorja Šoltesa. Kot tržaška Slovenka je zaprosila tudi za slovensko državljanstvo, prav ji pride tudi znanje italijanskega jezika in kulture.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <p><b>Možnosti za delovno nalogo 3:</b><br/><b>Navedite ...</b></p> | <p>Poleg zbiranja izkušenj v pisarni kot pripravnica je življenje v tujini za Laro Devetak izjemno pomembno. Z delom je povezano spoznavanje mesta, dežele, ljudi, navezovanje nadaljnjih poslovnih stikov.</p> <p>Nasvet pripravnice, da naj vsak mlad človek vsaj nekaj mesecev živi ali dela v tujini, je izredno pomemben. Delo v Bruslju pa povezuje s tem, da se s tem lahko oseba poglobi v evropsko tematiko. Odločitve v Bruslju so pomembne za vse državljane Evropske unije.</p> <p>Lara Devetak opisuje tudi vsakdanjik v Bruslju, stanje v mestu po eksploziji na postaji Maelbeek, ko je bilo na cestah vse več policistov in vojakov. Še posebej je to opazno v evropski četrti. Ima občutek, da ljudje po napadih raje uporabljajo avtobuse kot podzemno železnico. Toda mesto živi naprej. Mesto Bruselj posebej priporoča mladim, ker je to mesto različnih narodnosti in jezikov. Četrtri se med seboj razlikujejo, zaradi velikega števila tujih prebivalcev se vseeno počuti domače. Ljudje so odprti, socializacija je velika. Mesto ima veliko lokalov, kulturnih ustanov in zaradi lege je primerno za nadaljnja potovanja.</p> |



|                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Tema:                                                                                                     | Družba in generacije                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Naslov:                                                                                                   | Človek kot družabno socialno bitje                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Besedilna vrsta:                                                                                          | Mnenjski govor                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Obseg:                                                                                                    | 450–550                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Pojasnila k situacijskemu kontekstu:                                                                      | Situacija: govor z naslovom <i>Človek kot družabno socialno bitje</i> na prireditvi ob koncu šolskega leta<br>Vloga: govorec/govorka na prireditvi ob koncu šolskega leta<br>Naslovnik: poslušalci in poslušalke na prireditvi                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Izpolnitev naloge glede vsebine:</b>                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Pisna dejanja, ki naj bodo izpolnjena s posebnim ozirom na besedilno vrsto:                               | obnova, opis, pripoved, razlaga, utemeljitev                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Jedrno sporočilo (jedrna sporočila)/pomembna posamezna sporočila priloženega besedila/priloženih besedil: | Občutje harmonije med notranjim in zunanjim svetom se zgodi le nekaterim in le včasih. Najverjetneje se to zgodi tedaj, ko smo sposobni intenzivnih čustev z ljudmi in tudi uživanja v samoti.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Možnosti za delovno nalogo 1:<br><b>Opišite ...</b>                                                       | <p>Irena Štaudohar primerja v svojem definiranju samote (in sreče) situacije, ki jih doživljamo sami ali skupaj z drugimi, oz. postavlja človeka v situacijo samote in v situacijo v družbi.</p> <p>Skupaj z drugimi, tako znanstveniki, se koncentriramo tudi na razmišljanje in dejanja drugih, sami pa se svobodno prepuščamo svojim mislim. Zato si to, kar smo doživeli sami, tudi bolje in natančneje in dalje zapomnimo.</p> <p>Samota nas uči večje občutljivosti do samega sebe – in s tem tudi do drugega, bližnjega. Živimo pa v družbi, ki tega ne vidi tako, saj meni, da je odgovor na kako nesrečo ali stres samo v tem, da smo skupaj z drugimi. A je prav samota včasih najboljša pomoč samemu sebi.</p> <p>Posebna oblika samote pa je spanje. To nam potrjuje izkušnja, da težavo, za katero ne najdemo rešitve, po prespani noči rešimo brez problemov. Tudi za učenje velja, da si vse, kar se učimo tik pred spanjem, bolje zapomnimo.</p> <p>Samota nam odpira tudi notranji fantazijski svet. Zanimivo je, da je mnogo ustvarjalnih ljudi bilo v mlajših letih velikokrat samih. Njihova bogata notranja fantazija jim je pomagala umakniti se iz nesrečne realnosti, vendar je postala tudi osnova za kasnejše kreativne dosežke.</p> |

|                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                | <p>Dogodki v zgodnjem otroštvu, podedovani talenti, različne možnosti, razlike v značaju itd. nas usmerjajo k drugim ljudem ali k samemu sebi. Če zna človek biti sam, je to veliko darilo, ki podpira radovednost, učenje, razmišljanje, spremembe – povezani smo s svojo notranjo fantazijo.</p> <p>Popolna sreča, ki je v občutku harmonije med notranjostjo in zunanostjo človeka, se »posreči« le nekaterim. Sreča se nam namreč ves čas izmika. A najsrečnejši so tisti, ki znajo oboje – skupno doživljati z drugimi ljudmi in uživati, ko so sami.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <p>Možnosti za delovno nalogo 2:<br/><b>Pojasnite ...</b></p>  | <p><i>Pričakujejo se predvsem individualno razlaganje, samostojno oblikovanje in prepričljiva podkrepitev s primeri, ki kažejo človeka in njegovo življenje kot družabno socialno bitje, ki potrebuje podporo in pozornost drugih, in kot posameznika, ki se včasih umakne v samoto, in tako pojasnjujejo povezavo med obema vlogama.</i></p> <p><b>Možna zgradba:</b><br/>človek kot družabno bitje – človek, ki potrebuje samoto – povezava obeh vlog</p> <p><b>Primer:</b><br/>otrok, ki odrašča v skupnosti z drugimi in se ob njih uči – doživlja pomoč, pohvalo, pa tudi grajo; ob nastopu pred drugimi doživlja uspeh, ob uspešnem izpitu doživlja pohvalo; pomaga mlajšim in si pusti pomagati od starejših – otrok, ki se igra sam, je zatopljen v svoj svet, samozadosten, uživa v lastni fantaziji – oboje je potrebno za človekov razvoj</p>                                                                                                                            |
| <p>Možnosti za delovno nalogo 3:<br/><b>Utemeljite ...</b></p> | <p><i>Pričakuje se predvsem individualno utemeljevanje, v kolikšni meri omogoča samota izjemne trenutke, in razmišljanje, kaj igra v posameznikovem življenju veliko vlogo in ga osrečuje; besedilo obogati več primerov iz lastnih izkušenj.</i></p> <p><b>Pričakovanja:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>■ v kolikšni meri omogoča samota izjemne trenutke: <ul style="list-style-type: none"> <li>– npr. v časovnem smislu: da se lahko osredotočim nase, se umaknem za eno uro v gozd na sprehod</li> <li>– človek, ki potrebuje samoto, a tudi družbo (prijateljev, družine, soljudi) – razmerje pri oblikovanju vsakdanjika</li> </ul> </li> <li>■ kaj je tisto, kar v posameznikovem življenju res igra veliko vlogo in ga osrečuje: konkretno poimenovanje vrednote, npr. družina, uspeh v poklicu, denar, solidarnost</li> <li>■ primeri iz lastnih izkušenj: konkretni primeri – doživetja, izkušnje; mogoče tudi kot pripoved/zgodba/z dialogom</li> </ul> |
| <p>Možnosti za delovno nalogo 4:<br/><b>Pozovite ...</b></p>   | <p><i>Pričakuje se, da kandidat/kandidatka pozove poslušalce k pre-mišljenemu oblikovanju osebnega življenja v družbi z drugimi.</i></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

|                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Tema:</b>                                                                                              | <b>Družba in generacije</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Naslov:</b>                                                                                            | <b>Odnos med generacijami</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Besedilna vrsta:</b>                                                                                   | Povzetek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Obseg:</b>                                                                                             | 270–330                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Pojasnila k situacijskemu kontekstu:</b>                                                               | Situacija: prispevek na delavnici o temi odnosa med generacijami<br>Vloga: vodja delavnice na omizju<br>Naslovnik: udeleženci in udeleženke delavnice                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Izpolnitev naloge glede vsebine:</b>                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Pisna dejanja, ki naj bodo izpolnjena s posebnim ozirom na besedilno vrsto:                               | obnova, opis, pripoved                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Jedrno sporočilo (jedrna sporočila)/pomembna posamezna sporočila priloženega besedila/priloženih besedil: | Besedilo predstavlja vidike odnosa med starimi starši in vnuki. Mlajša in starejša generacija se v dobrih odnosih oplajata. Povezanost med generacijami je okrepljena z medsebojnim spoštovanjem in složnim življenjem vseh v družini.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Možnosti za delovno nalogo 1:<br><b>Povzemite ...</b>                                                     | <p>Vsak človek potrebuje odnose, ljudi, ki so mu blizu, gre za starše, stare starše, sorodnike, prijatelje ...</p> <p>Z odnosi dobijo otroci pozitiven pogled na ljudi in življenje.</p> <p>Stari starši naj bi preživeli veliko časa z vnuki, vendar ne smejo prevzemati vloge staršev.</p> <p>V odnosih so potrebni medsebojno spoštovanje, pri čemer je pomemben tudi dober odnos med starši in starimi starši, saj otroci sprejemajo vedenje starejših.</p> <p>Pri pogovorih z otroki je pomembno, kaj govorimo in delimo z njimi (predvsem ob slabem mnenju).</p> <p>Otrok naj bi smel sam vzpostaviti svoj odnos do starih staršev brez napotkov staršev.</p> <p>Vmešavanje prav tako lahko slabo vpliva na otroka.</p> <p>Stari starši z vnuki preživljajo veliko skupnega, se igrajo, zabavajo. Pri tem morajo biti pozorni, da ne pride do opuščanja meja in da ni preveč npr. sladkarij, gledanja televizije.</p> <p>Stari starši naj tudi upoštevajo pravila staršev.</p> <p>Pri bolj nerednih stikih s starimi starši naj ohranjajo čim boljše stike po telefonu, ob praznikih itd.</p> <p>Dober odnos med starimi starši in vnuki je neprecenljiv, saj obe strani dobivata veliko. Eni spoznavajo mlajšo generacijo, drugi pa se od starejših učijo.</p> <p><i>Kandidat/kandidatka lahko sama izbere težiščne dele.</i></p> |

|                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Možnosti za delovno nalogo 2:<br/><b>Navedite ...</b></p>    | <p>Mogoče točke:</p> <p>Psihologinja na začetku trdi, da so medsebojni odnosi za vsako osebo zelo pomembni. Posebej pri otrocih je potrebna bližina ljudi, s katerimi preživijo največ časa. V ta krog sodi družina. Dobri odnosi pomagajo otroku v prihodnosti in vplivajo na njegovo življenjsko kakovost.</p> <p>Zelo dobra izkušnja za otroka je, če preživi čas z babico in dedkom. Pri tem je pomembna bližina, če so stari starši bolj oddaljeni, je potrebno najti drugačne oblike ohranjanja stikov.</p> <p>Pri tem je najpomembnejše, da so odnosi v družini rešeni in dobri, tako da ne vpliva na primer slab odnos med starši in starimi starši na otroka. Psihologinja poudarja medsebojno spoštovanje. To vključuje tudi upoštevanje želja staršev, posebej da ne nasprotujejo vzgoji staršev.</p> <p>Izražanje svojega mnenja prav tako vpliva na otroka, posebej pazljivo je treba ravnati z navajanjem negativnega mnenja.</p> <p>Psihologinja zaključuje, da so dobri odnosi med generacijami neprecenljivi, povezanost se utrdi, prav tako spoštovanje in ljubezen.</p> <p><i>Po lastni izbiri kandidata/kandidatke.</i></p> |
| <p>Možnosti za delovno nalogo 3:<br/><b>Predstavite ...</b></p> | <p>Mogoče točke:</p> <p>Za otroka je lahko čas, ki ga preživi z babico in dedkom, zelo dragocena življenjska izkušnja.</p> <p>Stari starši naj ne bi prevzemali vloge staršev, razen ko je to nujno potrebno.</p> <p>Stari starši naj imajo razčiščene odnose z otrokovimi starši. V korektnih odnosih bo otrok rad preživel čas s starimi starši. Stari starši naj se čim manj vmešavajo v vzgojo.</p> <p>Pri skupnih dejavnostih naj stari starši pazijo na to, da ne bo preveč: sladkarij, risank, video-igric. Meje niso postavljene tako strogo kot pri starših.</p> <p>Stari starši naj razumejo skrb staršev in se ne vmešavajo preveč. Lahko pomagajo, na primer z vprašanji: »Ti lahko pomagam?«, »Vidim, da ti je težko. Potrebuješ pomoč?«.</p> <p>Če stari starši želijo preživeti več časa z vnukom, naj to jasno povejo.</p> <p>Če so stari starši preveč oddaljeni od vnukov, lahko stike ohranjajo po telefonu, internetu/spletu.</p> <p>Generacije se učijo druga od druge.</p> <p><i>Po lastni izbiri kandidata/kandidatke.</i></p>                                                                                           |